

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Værker i tolv bind 9: Niels Klim

Citation: Holberg, Ludvig: "Værker i tolv bind 9: Niels Klim", i Holberg, Ludvig: *Værker i tolv bind 9: Niels Klim*, udg. af F. J. BILLESKOV JANSEN ; Volmer Rosenkilde , Rosenkilde og Bagger, 1969-1971, s. 324. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-holberg09-shoot-idm139856960774272.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Værker i tolv bind 9: Niels Klim

40. Fabel. ***Assidæmons Klagemaal over Dyrene.***

Foruden alle slags Dyr ere udi Skoven Satyri, hvilke ansees som Dyrenes Fiender, og gemeenligen betegnes med det Navn af Skov-Trold. Hoved og Anfører for de samme kaldes Assidæmon, og er det samme for Dyr, som Fanden er for Mennesker. Dyrene tilskrive ham ikke alleene det meeste Onde som vederfares dem, men endogsaa deres egne Misgierninger, som de foregive at skee ved hans Indskydelse og Fristelser, saa at, naar nogen bedriver Tyverie, Mord eller andet Ondt, siger man gemeenligen: Her haver Assidæmon været igien. Nogle af de fornuftigste Dyr bifalde ikke denne Meening, holdende for, at den tiener ikkun til Skiul for Misgierninger, men de samme ansees som Vantroende af Almuen, sær, af Giæs, Ænder, Høns, Faar, Kiør og andre meest eenfoldige og Orthodoxe Creature. Assidæmon havde længe med Fortrydelse anhørt disse mod ham førte Beskyldninger. Endeligen, saasom han merkede, at dette gik alt for vidt, indtil at, naar et Dyr lod sig lokke til Ukydskhed, det maatte hede at være skeet efter Assidæmons Indskydelse, satte han sig for at indgive Klagemaal til Skov-Guden Pan, og at besværges sig over deslige Calumnier. Dette tilkiendegav han for en Bever, som ikke havde bifaldet den almindelige Meening.

325

Beveren raadde ham til at indeholde med saadant Klagemaal, sigende, at han intet leed derved, at Dyr og Fugle havde saadanne høye Tanker om hans Magt, og at han heller skulde søge at styrke dem udi saadan Over-Troe. Han sagde: Hvis nogen havde Aarsag at besværges sig derover, maatte det være Skovens Gud Pan, hvis Regiment derved blev indskrænket, efterdi de satte ham et saa mægtigt Væsen ved Siden, hvilken havde ligesom Deel udi det høyeste Regiment. Assidæmon fulgte Beverens Raad, og begreep dette, at han kunde finde sin Regning derved, at Dyr og Fugle bleve udi deres forrige Overtroe.

Denne Fabel kand tiene til Lærdom for de Mennesker, som tilskrive Fanden for stor Magt, og gjøre ham fast til Guds Med-Regent: Saadan Lærdom nærmer sig til Manichæismum eller tvende Independentte ævige Væsener.